

HELYTÖRTÉNETI BARANGOLÁS

Szimfónia–harmónia–finálé, avagy miért, hogyan jött létre a Vetési?

Emlékező gondolatok a Vetési Albert Gimnázium
létrejötté 30 éves jubileumára

MARÓTI REZSŐ

Veszprém úgy érkezett meg a '80-as évtizedbe, hogy részese volt egy kiugróan magas fejlődési folyamatnak, amelyet lakói és lakásai számának kiemelkedő növekedése, gazdaságának jelentős mértékű bővülése jellemezett. Ugyanakkor minden nem jár együtt az életkörülmények, az életminőség meghatározó tényezőinek szinkronban történő fejlesztésével, alakulásával, és ez a város életében, működésében számos feszültséget okozott, ellentmondást jelentett. Veszprém ezért – zenei nyelven – akkor, olyan befejezetlen szimfónia, amelynek egyetlen tétele sem volt készen. Az egyik ilyen tétel, amely nélkül az egész mű disszonáns, kiegyensúlyozatlan és bukásesélyes: az oktatás, a jövő nemzedékének képzése, az élet adta feladatok elvégzésére való felkészítése. Azért szimfónia meghatározó részévé, tételévé vált annak a prioritásnak a megfogalmazása és a gyakorlatban történő megvalósítása, amely a város alapfokú és középfokú oktatásának kiemelt fejlesztését jelentette.

Az bizonyította a tétel életképességét, érvényre juttatását, hogy a 80-as évtized szinte minden esztendejében egy-egy új iskola felépítése, létrehozatala megvalósult, egy komplex iskolaprogram részeként, összhangzásban a fejlődés megkövetelte igényekkel, szükséglettel.

A szimfónia – így a veszprémi is – igazán akkor értékes, ha harmónia jellemzi, ha a harmónia követelményei érvényre jutnak benne.

Mit is jelentett ez Veszprém vonatkozásában? Azt, hogy a történelmi örökségre épülő, a korszerű város múltjával összehangolt egységben fejezze ki a mát, s legyen biztos és határozott alapja a jövőnek, azt, hogy a város fejlesztése töretlen maradjon, kiegyensúlyozott legyen.

Konkrétan tehát a harmónia érvényre jutása érdekében a következőket kellett figyelembe venni:

– Veszprém a fiatalok városa: lakóinak átlag életkora a 80-as évek elején 32 év, a lakosság egyharmada 18 év alatti, évente 1000–1100 gyermek kezdte meg újonnan az iskolai tanulmányait. Ez igényelte a nagymértékű és ütemű iskolaépítési program megvalósítását az időszak elején, főként az alsó fokú, az időszak második felében a középfokú oktatásban.

– Létkérdéssé vált a települések számára – így Veszprém számára is – új termelési, szolgáltatási, informatikai technológiák működtetése, továbbfejlesztése, a versenyképesség és a piacképesség követelményeinek való megfelelés, mindezeknek viszont velejárója a szellemi képzés infrastruktúrájának városon belüli magas színvonala.

– Veszprém egyetemi város, és nagy értelmiségi bázis is jellemezte. A magas fokú szellemi kapacitás reprodukciója is az iskolarendszer, a közoktatás erőteljes fejlesztését igényelte.

– Az előbbieket azt is megkövetelték, hogy változzon a város középfokú oktatásának szerkezete, és az egyetemi képzésre alaposan és sokoldalúan felkészítő gimnáziumi képzés aránya.

– Veszprém oktatástörténeti hagyományainak az őrzése és a mában való kiteljesítése is az ezirányú fejlesztést igényelte, mert városunkban – a nagy európai egyetemek létrejöttét megelőzően – már a XIII. században magas színvonalon tanító oktatási intézmény működött, s története során mindig őrizte az iskolaváros jellegét.

Mindezek alapján összeállt a befejező tétel.

A fináléban elkészült Veszprém új oktatási intézménye, a Vetési Albert Gimnázium fejlett, modern technikával kivitelezett szerkezetű, bőséges területű épületben, igényes környezetben, sokoldalú, magas színvonalú oktatási programmal, amelynek véghezvitelére jól felkészült, kiváló képességű tanári kar toborzódott. Létrejött egy szép, korszerű, gazdag, magas színvonalú tartalommal rendelkező iskola a szellem és a test fejlesztésére, amely még a nevében is Veszprém történelmi, kulturális hagyományait hordozza.

A születést követi a névadás: A névadónak olyan egyéniségnek kell lennie, aki tevékenységével, szellemiségével, tudásával, alkotásaival magas színvonalon reprezentálja a róla elnevezett intézményt, annak szellemiségét. Veszprém gazdag olyan nagy reprezentánsokban, akik nagymértékben segítették, irányították sokoldalú, gazdag fejlődését, formálták arcukat, növelték szerepét, erősítették fontosságát. A város szervezetei, polgárai egységesek voltak döntésükben.

Az új gimnáziumot Veszprém kiemelkedő polgáráról, egykori egyházi vezetőjéről, püspökéről, Mátyás király utazó nagykövetéről, Vetési Albertről nevezték el, méltóan ahhoz az igazsághoz, hogy az „iskola az oktatás szentélye”.

Ha már szentély, költözzön bele a képzőművészet, mert nélküle kert, virág nélkül. A művészetnek kettős végcélja van: szórakoztasson és oktasson, ennek az iskola az

igazi színtere. Azért, hogy ez a nemes cél teljesüljön, a magyar szobrászat kiemelkedő egyénisége, városunk barátja és szebbé tevője, Kő Pál szobrászművész elkészítette Vetési Albert emlékművét az új gimnázium részére annak szellemében, ahogy Janus Pannonius megfogalmazta: „...*kincseidet ne csupán te élvezd, és ne ragyogjon csak te-magadnak fényed*”.

A Vetési Albert Gimnázium már 30 éves. Tevékenységével bizonyította a létrehozása indokoltságát, a teljes veszprémi térségben a szükségességét nemcsak pusztán létezésével, hanem működésének, munkájának színvonalával is. Az ország kiemelkedő munkát végző középiskolái közé küzdötte fel magát. Az általa megalkotott szimfónia és harmónia nem disszonáns, hanem igazi érces, csengő hangja is nagyon is élvezhető. A gimnázium sikerét az is biztosította, hogy a működése, munkavégzése a történelmi hagyományoknak megfelelő, Vetési Albert és Janus Pannonius szellemiségéhez igazodó, a vallás és az egyházak tanításaihoz alkalmazkodó.

A 30 év termése diákjai számának és tanulmányi eredményeinek alakulásában, tanári karának, ezáltal az oktatás szakmai színvonalának erősödésében, városunk szellemi, kulturális életében való aktív részvétellel Veszprém hírnevének erősítésében valósult és valósul meg.